

Трето заседание

Тази година третото заседание на XVI Национално общо събрание на пълномощниците на ССБ се проведе традиционно в хотел "Релакс", Шипковски минерални бани на 29 май.

От всичките 56 пълномощници бяха регистрирани 47, като трима от тях бяха нотариално упълномощени да представляват свои колеги, които нямаха възможност да присъстват лично.

Заседанието се проведе при кворум от 50 пълномощници.

В началото с едноминутно мълчание бе почетена паметта на 1093 съюзни членове, починали през последната година. След като бяха избрани преброителите и бе гласуван дневният ред, заседанието започна същинската си работа.

Като първа точка пълномощниците коментираха отчета за дейността на организацията за 2012 г. и обсъдиха предложената програма за 2013 г.

Пръв се изказа един от по-младите пълномощници – Николай Тодоров, който излезе с конкретно предложение в програмата за дейността на ССБ за 2013 г. да бъде добавена като точка "Осъществяване на комуникация с Централната избирателна комисия във връзка с въвеждане на електронно гласуване на следващите избори за Европейски парламент". Г-н Тодоров обоснова предложението си с мотива, че би следвало вариантът за електронно гласуване да бъде достъпен и за хората с нулево зрение, работещи с екранни четци.

Председателят на ССБ изрази одобрението си за идеята, като тя бе включена като точка в програмата и г-н Долапчиев лично пое ангажимента да установи контакт с председателя на комисията по изборите.

Темата бе продължена с коментари и дискусии за начините и механизмите за личното гласуване на незрящите с придружители, като се изясни, че на последните парламентарни избори е имало изрично изискване, с решение номер 2392 на ЦИК, да бъдат събирани експертните решения на лицата със зрителни увреждания, ползващи придружител. В тази връзка Николай Тодоров отправи препоръка към пълномощниците да съветват незрящите хора в страната при гласуване за всеки случай да носят със себе си хартиена разпечатка от последните решения на ЦИК, свързани с процедурата за вота на хората с увреждания. Борислав Лазаров пък отправи молба актуалната информация по този въпрос да бъде своевременно публикувана на официалния уебсайт на ССБ.

Пълномощникът Георги Желев измести темата към прословутите декларации, разпространявани през миналата година от НПК на слепите, които в даден момент бяха довели до сериозен конфликт между двете организации. Тогава проблемът беше коментиран на страниците на нашето списание и отдавна стана ясно, че отказвайки подписването на въпросните декларации, нашите членове няма какво да изгубят, тъй като всеки един от тях е пълноправен член-кооператор в едно сдружение с търговска цел, каквото е НПК.

Връщайки се към основния въпрос – двата документа, предоставени за обсъждане, г-жа Дина Желева изрази пълната си подкрепа и одобрение за добре свършената работа през изминалата година, като с особено задоволство отбеляза решението всички тифлотехнически средства да бъдат предоставяни на съюзните членове на по-ниски цени, с отстъпка от 20 процента. По въпроса за конфликта с НПК г-жа Желева обърна внимание на Общото събрание, че проблемът продължава да е налице и че по места той дори е много сериозен, тъй като хората са объркани, притеснени и действително не знаят как би следвало да постъпят, за да не изгубят правото си на парични дивиденди от кооперацията, като в същото време се страхуват да изгубят и правата, с които се ползват като членове на ССБ.

В тази връзка г-н Долапчиев отново подчерта, че в момента единственият и най-авторитетен защитник на правата на незрящите хора в България е Съюзът на слепите, тъй като кооперацията си остава извън числото на организациите, способни да отстояват тези права пред държавните институции. НПК категорично не присъства в работните групи, никога не заема позиции, никога не участва в

изработването на становища и още по-малко в тяхното отстояване.

Г-жа Катя Кряжева излезе с предложение при изработването на бъдещи проекти в тях да бъде предвидено закупуването на тр3 плейъри за всяка една от териториалните организации, като дори изрази надежда, че ще се появи възможност такива устройства да бъдат предоставяни на половин цена на членовете на ССБ. Друго нейно предложение беше да се положат усилия от страна на нашата организация освен поддържащите лекарства за глаукома и други такива, лекуващи и поддържащи слабото зрение, да бъдат включени в списъка на НЗОК.

По този въпрос председателят прокоментира, че за огромно съжаление у нас на слепотата не се гледа като на заболяване, застрашаващо живота, и отношението е както към помощно-техническите средства. Макар и да не е оптимист, г-н Долапчиев определи опитите на ССБ за постигане на напредък в тази връзка като едно от основните задължения на организацията ни и обеща разговорите с новото правителство да бъдат подновени.

Освен това той подчерта, че за съжаление тенденциите са отчайващи дори и в страните от Европейския съюз - в много от тях бюджетите за организациите на хора с увреждания са намалени на 50 процента, което налага закриването на цели структури поради невъзможността за финансова издръжка. Имайки предвид, че става дума за страни много по-богати от нас, с много по-добре развита социална система, прогнозите са твърде песимистични що се отнася за следващото десетилетие в България.

Обръщайки се към пълномощниците, председателят на ССБ призова да не се създават излишни илюзии, свързани със социалната политика в условията на сериозна икономическа криза в Европейския съюз, която в България рефлектира особено тежко. □

Г-н Крумов повдигна отново въпроса за "изчезналия" филиал в Попово и доколкото стана ясно от отговора на г-н Долапчиев, засега няма развитие по случая, тъй като дори заведената преписка не претърпява никакво движение. Историята с демонтирането на този обект, собственост на ССБ, вероятно ще си остане загадка, но е очевидно, че това е един от резултатите на лошото стопанисване и немарливото отношение към собствеността.

В процеса на дискусиите многократно различни пълномощници се връщаха на темите за дейностите на ССБ, за конфликта ССБ - НПК, за привличането на младежи към организационните ни структури и в края всички тези обсъждания провокираха г-н Тодоров да постави въпроса за неправомерното качване на говорещи книги, изработени в звукозаписното студио на ССБ, в частен уебсайт, пълен с реклами, съответно носещи определени доходи на неговия собственик. Към определен вид непочтеност в случая сочи фактът, че бележките къде и от кого са произведени аудиозаписите, както и задължителната забележка, че авторските права върху тях принадлежат на ССБ, са премахнати. Тъй като информация по този казус постъпи в ръководството на Съюза на слепите още през месец февруари, въпросът на г-н Тодоров беше какво конкретно е предприето като действия по отстраняването на проблема.

Още същия ден, по-късно в неформална обстановка, въпросът беше обсъден от председателя, ръководителя на студиото за звукозапис г-н Васев и г-н Тодоров и беше взето решение какви конкретни мерки да бъдат предприети в последващите дни.

Предложението на Славчо Аврамов – пълномощник от Варна, новозакупените от Англия помощно-технически средства да обиколят страната, за да могат незрящите хора в клубовете по места да ги разгледат и да направят своя избор, беше категорично отхвърлено от г-н Долапчиев с мотива, че всеки един от местните центрове за социална рехабилитация и интеграция на слепи има възможността да задели определени суми от бюджета си и да закупи известни количества от тези артикули за собствените си нужди, още повече че това са еднократни, а не текущи разходи. В България съществуват вече 12 такива центъра и всеки от тях, заделяйки годишно някаква сума, е в състояние да удовлетвори потребността от демонстрация на тези помощно-технически средства.

В синтезиран вид, това бяха повдиганите по време на дискусиата въпроси, някои – конкретно свързани с предоставените документи, други – малко встрани от тях.

Г-жа Елицина отправи конкретна препоръка в отчетите на Социалното министерство да започне да фигурира и отчетът за дейността на Съюза на слепите в България. Една от изтъкнатите причини беше реализирането на различни проекти, по които нашата организация би могла да работи в бъдеще, а другата – много сериозната опасност от орязване на държавната субсидия за ССБ.

Г-н Долапчиев отговори, че Съюзът на слепите представя всяко тримесечие детайлен отчет пред Министерството на финансите и пред Сметната палата за извършените дейности срещу държавната

субсидия. Ежегодно същата информация се дава и на Националния съвет за интеграция на хората с увреждания – орган към Министерски съвет. Годишните отчети се предоставят също така и на Министерството на социалната политика, както и в Министерството на правосъдието. Ежегодно се предоставя и информация за дейностите по изпълнението на различните стратегии, много от които за съжаление са практически неработещи.

След това отчетът за дейността на ССБ за 2012 г. и програмата за дейността за 2013 г. бяха единодушно приети.

Единодушно в заключение всички пълномощници се обединиха около идеята помощно-техническите средства за незрящи и ползността им да бъдат популяризирани в обществото и пред държавните институции с цел в бъдеще да може да се отвоюва тяхното предоставяне да стане част от социалната политика на България.

След това пълномощниците преминаха към втора точка от дневния ред на заседанието – "Обсъждане на Дългосрочна програма за подкрепа на деца и младежи с нарушено зрение за периода 2013-2020 г. ". Обсъжданията започнаха с думи на председателя на ССБ, който сърдечно благодари на работната комисия и на всички, които са участвали активно при подготвянето на програмата. Той изрази задоволството си от активното включване на младежите и сериозния им подход при изработването на документа.

"За мен този документ не е мъртвородено дете. Категорично ще направя всичко възможно онова, което е заложено в програмата, да бъде трансформирано в реална политика чрез заповеди, документи и т. н., с последващи отчети от регионалните ни структури, за да можем да започнем да работим по тази програма" – заяви г-н Долапчиев.

Като председател на комисията по изработването на програмата думата взе Борислав Лазаров, който, освен че напълно се присъедини към думите на г-н Долапчиев, отбеляза, че работата по реализацията на заложените в нея дейности трябва да започне още сега, въпреки че програмата е дългосрочна. Във връзка със създаването на бази данни, заложено в програмата, и събирането на лични данни г-н Крумов изрази безпокойство доколкото това е законосъобразно, но бе уверен, че Съюзът на слепите в България притежава удостоверение за оператор на лични данни и събирането им не би представлявало никакъв проблем, както е от години.

Иван Янев, в качеството си и на председател на спортната федерация, сподели становището, че един от начините за привличането на младите хора към Съюза на слепите е чрез приобщаването им към спорта.

Адмирации получи г-н Алтънов, който за последните две или три години успя действително да приобщи множество младежи към софийската РСО.

Николай Годоров изтъкна, че другият начин за осъществяването на подмладяването на актива на ССБ е именно чрез новите технологии – компютри, мобилни телефони, атрактивни предложения в областта на новите информационни технологии, възможност за намиране на работни места, различни полезни консултации и т. н. – именно както се работи в София, където поради обективни причини има голяма концентрация на млади хора.

Разбира се, голяма част от мненията и изказванията се въртяха около проблема за намирането на работни места, което е до голяма степен и въпрос на държавна социална политика. Така или иначе, програмата е първата сериозна стъпка и опит нещата да добият определена визия, да бъдат осмислени, защото Съюзът на слепите в България действително се нуждае от подмладяване на своя актив.

Единодушно пълномощниците гласуваха за документа.

С някои допълнителни разяснения беше приет и финансовият отчет на ССБ за 2012 г.

Според отчета на Контролния съвет на ССБ за периода април 2012 г. - април 2013 г. са извършени проверки на 4 регионални съюзни организации. Председателят на КС г-н Узунов заяви, че и в бъдеще контролният съвет ще продължи да работи така, както е започнал. Констатирани са някои пропуски и нарушения, повечето от които в стопанската сфера, за което са дадени необходимите препоръки.

Катя Кряжева зададе резонния въпрос за съдбата на почивната станция в Дряново, на което г-н Долапчиев отговори, че е постигната договореност с фирмата-изпълнител на ремонтните работи. До момента цялостната дейност по изпълнението и разплащанията е в график и надеждите са през септември тази година базата да отвори врати и да посрещне първите си клиенти.

Отчетът на КС беше приет без повече коментари, след което пълномощниците преминаха към

обсъждане на информацията за стопанската дейност и финансовите резултати на търговските дружества на ССБ през 2012 г.

След няколко кратки призови от страна на председателя да вземат отношение по темата пълномощниците запазиха мълчание. Едва след като информацията бе гласувана и приета, г-жа Любомирка Лазарова се реши да говори по този наистина важен и наболял за организацията ни въпрос. Малко странно беше, че тя постави въпроса ребром постфактум, дори упреквайки колегите си в безразличие, при все че самата тя не се изказа в предоставеното време за дебатирание. Г-жа Лазарова попита директно ще има ли някакво бъдеще стопанската ни дейност, при положение че всички сме свидетели на нейното постепенно загиване.

Това изпълнено с болка изказване предизвика отново дискусия и изкара на повърхността отдавна наболелия проблем за стопанската дейност на ССБ и съдбата на нашите предприятия. Появи се предложение за свикване на Национално общо събрание, още в рамките на тази година, с единствена точка за стопанската дейност и нейното бъдеще.

Всички – специалисти, експерти и ръководители, а както и редовите членове на Съюза, сме свидетели как постепенно едно по едно нашите предприятия практически спират да работят поради множество обективни, но и субективни фактори. На първо място морално остарелият машинен парк е една от основните причини да не можем да обновяваме гамата от произвежданата продукция, с което да сме конкурентоспособни на свободния пазар. Това доведе до огромни загуби през последните години, както и до гигантско свиване на работните места за незрящите. От друга страна, липсата на оборотни средства за закупуване на суровини и лошият мениджмънт доведоха до бездействие дори и предприятията, които преди няколко години наричахме от «локомотивите» на производствената си дейност.

Какво следва да се прави оттук нататък? За всички, дори за активните изказващи се по проблема, беше ясно, че въпросът е достатъчно сериозен, за да може да се реши на един дъх или с преливане на приказки от пусто в празно. Факт е и всеки разумен и здравомислещ човек ще се съгласи, че в природата понятието социален бизнес не може да съществува. Много от помещенията на територията на нашите производствени сгради бяха отдадени под наем, но днес, в условията на реална икономическа криза, голям брой от наемателите се оттеглят или стават неплатежоспособни. Истината е, че добър бизнес се прави със сериозни капиталовложения, каквито Съюзът на слепите не притежава. Безсмислено е да се връщаме назад в годините, когато държавата беше дала монопол на производствата на специализираните предприятия, защото тези години отдавна и безвъзвратно са отминали. Надали вече има някой, който да е в състояние да даде предложение за решаването на проблема с нашите производства, а още по-малко да посочи начин за вдигането на крака на предприятията на ССБ.

За съжаление дори г-н Долапчиев, който доскоро вероятно хранеше известни надежди за някакво бъдеще на производствената ни дейност, днес далеч не е оптимист. Единственото, до което достигнаха и около което се обединиха част от пълномощниците, бе да се направи опит за запазване на досегашното статукво, защото, за жалост, гибелта на всичките ни предприятия е неизбежна във времето. И ако преди години на един от конгресите бе взето решение за опит за оцеляване, то сега конкретно решение на практика няма. В момента дори като собственик на производствени сгради Съюзът на слепите в България е безвъзвратно закъснял, в случай че бъде взето решение за ликвидиране на търговската дейност и продажба на сградния фонд, тъй като просто не биха се намерили купувачи.

На тази песимистична вълна дискусиите постепенно затихнаха. След това пълномощниците приеха информацията за дейността на НЦРС Пловдив за 2012 г. и се премина към обсъждането и приемането на бюджета на ССБ за 2013 г.

От предложението проектобюджет е видно, че нарастване на приходите не се предвижда, така както и нарастване на разходната част.

Приходната част на Бюджет 2013 година възлиза на 1 265 531 лева и е формирана от следните източници:

1. Субсидия от Републикански бюджет, 628 000
2. Приходи от членски внос, 31 380

3. Приходи от наеми РСО, 95 188
4. Приходи от дарения и съвм. дейност РСО, 29 330
5. Приходи от наеми в ЦУ на ССБ, 240 098
6. Приходи от ЕООД, 144 000
7. Приходи от консумативи, 24 000
8. Налични парични средства в РСО, 73 535

Общо: 1 265 531

Разходната част на бюджета на Съюза на слепите в България е формирана по следните две основни направления:

1. Разходи по видове дейности, осъществявани пряко от Централно управление на ССБ, в размер на 395 000 лв.

МЕРОПРИЯТИЕ, 2012 г.

Централно управление, 265 000
Контролен съвет, 10 000
Стипендии на студенти, 25 000
Тифлосредства, 10 000
Международна дейност, 15 000
Рехабилитац. бази, 60 000
КМС дейност, 10 000
Всичко: 395 000

2. Разходи за дейността на РСО.

Разходите за РСО са определени на база предоставени разчети за прогнозен бюджет за 2013 година. Към размера на хонорарите са включени сумите за здравните осигуровки и на вноската за фонд "Пенсии".

Очакваните приходи, както и предложените разходи по направления на РСО, са изготвени на база на представени проектобюджети от всяка организация и са определени въз основа на данни от предходната година и от конкретната ситуация.

Средствата, които ССБ трябва да предостави за изпълнението на бюджета на всяко РСО, възлизат на 223 713,64 лева, като цялата сума е за сметка на средствата предоставени от Републиканския бюджет. Представените данни в приходната и разходната част на бюджета за 2013 година са на база на действащи договори, министерски постановления, данни от предходната година, данни от районните организации и задачи за изпълнение през настоящата година.

Без особени коментари, бюджетът беше гласуван и приет от пълномощниците, с което третото заседание на XVI Национално общо събрание на ССБ приключи своята работа и бе закрито.

Марина ПЕТКОВА

Програма за дейността на Съюза на слепите в България през 2013 г.

В изпълнение на приетата програма за дейността на ССБ през мандата на XVI Национално общо събрание през 2013 г. сдружението трябва да осъществи следните мероприятия:

I. ПРАВОЗАЩИТНА ДЕЙНОСТ

Отчитайки възникналата тежка политическа и икономическа криза, ние считаме, че акцентите в правозащитната дейност през 2013 г. трябва да бъдат:

1. Съюзът на слепите в България и другите национално представителни организации на и за хора с увреждания да направят всичко необходимо наши експерти да бъдат включени в обществените съвети към служебното правителство и отделните министерства.
2. След формиране на служебното правителство веднага да се пристъпи към диалог с министъра на труда и социалната политика за определяне на програма, изпълнима в рамките на неговия мандат.
3. Председателят на ССБ, председателите на РСО и ТСО да организират срещи с кандидати за народни представители от различни политически формации, на които да връчат нашите искания за нова социална политика за хората с увреждания.
4. След формиране на 42-то Народно събрание и излъченото от него правителство председателят на ССБ да пристъпи към активни контакти с цел изграждане на лоби в тези два органа.
5. През второто полугодие на текущата година на среща с министъра на труда и социалната политика да се установят приоритетите в изпълнението на:
 - Плана за адаптиране на националното законодателство към Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания за периода 2013 - 2014 г.;
 - Плана за действие (2013 – 2014 г.) в изпълнение на Дългосрочната стратегия за заетост на хората с увреждания (2011 – 2020 г.);
 - При разработването на Бюджет 2014 г. повишаване на пенсиите и социалните добавки на хората с увреждания.
6. Председателят на ССБ да проведе среща с ръководството на Централната избирателна комисия във връзка с достъпа на незрящите лица в предстоящи избори в Република България:
 - уеднаквяване изискванията за допускане на придружители на незрящи при гласуването;
 - електронното гласуване да бъде достъпно за хората с нарушено зрение.

Отчитайки факта, че централните държавни институции ще функционират много трудно в условията на нарастващо гражданско недоволство, ние трябва да положим усилия за запазване и развитие на партньорството ни с местните органи на властта. Председателите на РСО да продължат да участват в работата на обществените съвети и да допринасят за активизиране на дейността им. Те системно трябва да поставят за решаване проблеми от компетенциите на местната власт и да настояват за провеждане на секторни политики, допринасящи за социалното включване на хората с нарушено зрение.

II. РАЗРАБОТВАНЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТИ

Изпълнение на проект „Създаване на център за подкрепа и целева ориентация на хора със зрителни увреждания (ЦПЦОХЗУ) с изнесени офиси”, финансиран по Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси".

Срокът на проекта е 20 месеца. Изпълнението му започва от 01.03.2013 г. През настоящата година по проекта ще бъдат изпълнени следните мероприятия:

1. Информационни кампании за промяна на обществените нагласи:
 - "Заедно можем повече" – тя включва отпечатване на брошури за дейността на организацията, координатите на нейните структури и обръщение към обществото и потенциални наши членове. Печатните материали ще бъдат разпространявани в ТЕЛК, офталмологични кабинети, медицински картотеки, регионалните дирекции за социално подпомагане, бюрата по заетостта, медиите и други.
 - "И ние можем" – изработване на 20 билборда и поставянето им в София, на магистралите "Тракия" и "Хемус" и на други места. Концепцията на кампанията включва представянето чрез снимка и текст на реализирани незрящи младежи и изразяване на положителното мнение на техните работодатели.

- "Подай ръка" – отпечатване на нов вариант на брошура "Когато сте с хора без зрение". С цел изграждане на правилно отношение на обществото към хората с нарушено зрение тя ще бъде разпространена в Президентството, Народното събрание, Министерски съвет, общините, регионалните инспекторати към Министерството на младежта и науката, училища, медии и други.

- "Запази зрението си" – отпечатване на листовки и материали в печата за основните очни заболявания и тяхната профилактика и лечение. Провеждане на работни срещи с офталмолози в Плевен и Варна.

- "Опознай ме" – провеждане на интервюта и отпечатването им в национални и местни печатни издания. Участие в дискусии в електронна медия.

2. Дейности за работа със средата:

- Изкуството – среща на два свята и форма на интеграция. Организиране и провеждане на концерти в областните центрове: Монтана, Кюстендил, Смолян, Кърджали. Отпечатване на афиши, покани, видеоматериали, публикации в местните печатни и електронни медии.

3. Подкрепа за избор на професия, повишаване на знания за успешно кандидатстване в колежи и вузове и създаване на предпоставки за трудова реализация.

- Изготвяне и разпространение на ръководство "Анализ на възможностите на младите хора за подкрепа при избора им на професия".

- Изготвяне "Наръчник за традиционни и нови професии за хора с нарушено зрение и съвети за успешно кандидатстване за работа".

- Организиране и провеждане на среща на незрящи деца с реализирали се млади хора без зрение в София.

- Изработване на "Методика за създаване на условия за достъпно образование за незрящи".

4. Развиване на форми и механизми за партньорство между всички страни, участващи в процеса на създаване на условия за пълноценно социално включване на хората с нарушено зрение:

- Организиране и провеждане на регионални срещи-дискусии с депутати, кметове, общински съветници и местни ръководители на парламентарно представените партии.

- Организиране и провеждане на срещи по региони с представители на регионалните дирекции за социално подпомагане и дирекции "Бюро по труда".

- Организиране и провеждане на среща в Стара Загора с представители на очни НЕЛК и ТЕЛК от основните седалища на комисиите за обсъждане на промените в нормативната уредба, отнасяща се до хората със зрителни увреждания.

5. Посредничество за професионална реализация на хората с нарушено зрение:

- Подготвяне и провеждане на анкета за изследване на статуса на хората със зрителни увреждания.

- Изследване за квалификацията и възможностите за трудова реализация с участието на респонденти - незрящи лица на възраст от 18 до 60 години.

- Изготвяне на план за работа и сътрудничество с институции и работодатели за създаване на достъпна среда за незрящи хора за професионална реализация.

- Намиране на работа на лица със зрителни увреждания.

6. Повишаване на потенциала за социално включване на хората със зрителни увреждания чрез индивидуална и групова работа за придобиване на нови умения и консултация на техните близки:

- организиране и провеждане на обучение по компютърна грамотност на хора с нарушено зрение в Дряново;

- кръгла маса с участието на УС на ССБ с млади хора, бъдещи кадри на ССБ;

- доставка на помощни технически средства и помагала в регионалните представителства на ССБ, където няма центрове за социална рехабилитация и интеграция за незрящи, и обучение на наши членове как да ги ползват;

- предоставяне на различни социални услуги в изнесените офиси.

7. Визуализация и публичност:

- разпространяване на информация за осигурената финансова подкрепа от ЕСФ и ОП "РЧР" за реализацията на проекта;

- организиране отпечатването на стикери, плакати, брошури, бланки;

- пресконференции за националните и местните медии при откриването на проекта и междинното му отчитане.

III. ОРГАНИЗАЦИОННА ДЕЙНОСТ И КАДРОВА ПОЛИТИКА. ТРУДОВА ЗАЕТОСТ

1. Ръководството на ССБ да осигурява подходящи условия и финансов ресурс за организиране на Общото събрание на пълномощниците, УС и КС на ССБ и за дейността на регионалните и териториалните управляващи и контролиращи органи.
2. Да се обмена положителният опит, да се повишава качеството на традиционните дейности и да се търсят нови форми за съюжен живот, отчитайки интересите на членовете на организацията.
3. Провеждане на пропагандни кампании в училищата за деца с нарушено зрение за привличане на младите хора с увредено зрение за членове на организацията.
4. Националното общо събрание на пълномощниците на ССБ да приеме Дългосрочна програма за подкрепа на деца и младежи с нарушено зрение за периода 2013 - 2020 г.
5. В изпълнение на Дългосрочната програма за подкрепа на деца и младежи с нарушено зрение за периода 2013 - 2020 г. регионалните управителни съвети да приемат програми, чието изпълнение да се отчита периодично.
6. През 2013 г. да се събере информация за незрящи деца до 18 години чрез РСО, училищата за деца с нарушено зрение в София и Варна, ресурсните центрове в страната, Националния център за рехабилитация на слепи, Центровете за социална рехабилитация и интеграция, Асоциацията на родителите на деца с нарушено зрение, регионалните инспекторати към Министерство на образованието, младежта и науката и други, включваща:
 - име, презиме, фамилия и възраст (ЕГН, адрес и телефон);
 - на територията на кое ТСО и РСО живее детето;
 - родители, настойник (име, телефон, адрес, социален статус – образование, месторабота, има ли увреждане, условия на живот и друга информация);
 - преценка на възможностите, учебен успех;
 - проучване какви интереси има детето;
 - преценка на самостоятелността при придвижване, самообслужване и комуникация;
 - за децата след девети клас - събиране на информация в какви области желаят да се развиват;
 - продължаване на образованието във ВУЗ и колеж, професионално обучение и други;
 - създаване на електронна база данни за деца по региони и периодично събиране на информация за тяхното развитие.
7. Създаване на регионална и национална база данни за младежи от 18 до 35 години, включваща:
 - име и фамилия, възраст (ЕГН), адрес и телефон за връзка;
 - образование;
 - мобилност, самообслужване;
 - компютърни и езикови умения;
 - комуникативни способности;
 - работи ли и какво;
 - семейно положение и други.
8. Провеждане на социологическо изследване сред младите членове на ССБ за проучване на техните актуални проблеми и нужда от подкрепа.
9. Да се проведат срещи на председателя на ССБ, съвместно с председателите на РСО Бургас, РСО Шумен, РСО Русе и РСО Плевен, с младежите от региона и запознаването им с дейността на организацията.
10. Проучване на възможностите за създаване на клубове по интереси.
11. Ръководители и специалисти на всички нива от структурата на ССБ да положат необходимите усилия за набиране на информация за пазара на труда и осигуряването на нови работни места за незрящи чрез националната програма за заетост, програмите на АХУ за оборудване на работно място и за самостоятелен бизнес и чрез преки контакти с фирми и други институции.
12. При спечелване на конкурси за доставчик на услуги при възможност ССБ да назначава на длъжности, неизискващи зрителен контрол, незрящи специалисти в областта на социалната рехабилитация. Организацията да се стреми да провежда тази политика и спрямо действащи центрове за социална рехабилитация и интеграция за хора с нарушено зрение, функциониращи като делегирана държавна дейност към общините.

13. С цел увеличаване на събираната статистическа информация Управителният съвет на ССБ да разработи нов вариант на годишен отчет за дейността на регионалните и териториалните организации на Съюза на слепите в България в областта на интеграцията на хората със зрителни увреждания.

IV. СОЦИАЛНА РЕХАБИЛИТАЦИЯ И ПОМОЩНО-ТЕХНИЧЕСКИ СРЕДСТВА. ДОСТЪПНА СРЕДА

1. Съюзът на слепите в България да създаде необходимата организация за качествено изпълнение на договорите за възлагане на управлението на социалната услуга в общността - Център за социална рехабилитация и интеграция на незрящи в градовете Габрово, Перник и Русе.
2. С цел утвърждаване на сдружението като Национален доставчик на социални услуги за хора със зрителни увреждания ССБ да продължи да участва в обявени от общините конкурси за възлагане на управлението на социална услуга в общността - Център за социална рехабилитация и интеграция.
3. Да се проведат срещи с областния управител, кмета на общината и директора на регионална дирекция "Социално подпомагане" за разкриване на Център за социална рехабилитация и интеграция в Кърджали като делегирана държавна дейност.
4. При възможност организацията ни да предоставя подходяща материална база за дейността на новоизграждащите се центрове за социална рехабилитация и интеграция на хора със зрителни увреждания.
5. Регионалните ръководства на ССБ да продължат партньорството с централните центрове за социална рехабилитация и интеграция на хора със зрителни увреждания и да съдействат за осигуряване на клиенти, проучване на потребностите на съюзните членове, усъвършенстване, разширяване на предлаганите услуги и организиране на съвместни мероприятия.
6. Ръководствата на ССБ, РСО и ТСО, съвместно с НЦРС в Пловдив, да информират членовете на организацията за предлаганите услуги в Центъра и да насочват незрящите за включване в курсове за основна рехабилитация и професионално обучение, провеждани от него.
7. Съюзът на слепите в България и структурите му в страната, НЦРС Пловдив и централните центрове за социална рехабилитация и интеграция на хора с нарушено зрение системно да оказват подкрепа на децата в интегрирана форма на обучение.
8. Да се определят специалисти по региони (при възможност да се ползват кадри, които са членове на организацията) за консултации за психическа устойчивост и възприемане на увреждането, тяхното възпитание, оценка на възможностите им в ранна възраст и други с цел стимулиране на развитието им.
9. Съюзът на слепите в България да работи за създаването на държавни и общински фондове за финансиране или дофинансиране покупката на съвременни помощни технически средства.
10. Съюзът на слепите в България системно да разширява гамата на предлаганите помощно-технически средства.
11. Ръководството на ССБ, РСО Русе и ТСО Габрово в партньорство с централните центрове за социална рехабилитация и интеграция за незрящи да организират изложби в Русе и Габрово за дейността на организацията в областта на социалната рехабилитация, представящи и помощни технически средства за незрящи. Осигуряване на максимална публичност и медийно отразяване за промяна на обществените нагласи.
12. Регионалните и териториалните съюзни организации периодично, с участието на младежи, да формират комисии, които да обхождат населеното място, да определят основните конфликтни точки, да преценяват степента на достъпност на архитектурната среда и основните проблеми и да правят предложения пред общинското ръководство за подобряване на ситуацията.
13. При необходимост ръководствата на регионалните и териториалните съюзни организации да проведат срещи с главните архитекти и дирекциите "Устройство на територията" с цел акцентирание вниманието им върху необходимостта урбанизираните територии да бъдат достъпни за хората с нарушено зрение и за ефективно прилагане и контрол за изпълнение на Наредба № 4 от 01.07.2009 г. за проектиране и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хората с увреждания.
14. Да се проучат възможностите за въвеждане в транспорта на Пловдив на съвременните информационни технологии за предоставяне на данни чрез говорещи системи за движение на

транспорта, номер на линията, настояща и предстояща спирка и поставяне в транспортните средства на подходящи по размер и с необходимата видимост информационни табели, и други.

15. Вземайки предвид националната значимост на метрото, ЖП гарата, автогарата и аерогарата в София, регионалната ни организация да изготви анализ за достъпността им за хора с нарушено зрение.

V. ИНФОРМАЦИОННА, ХУДОЖЕСТВЕНО-ТВОРЧЕСКА И СПОРТНО-ТУРИСТИЧЕСКА ДЕЙНОСТ

1. Чрез публикации в списание "Зари" и под други форми да се набира и разпространява информация в структурите на ССБ за важни проблеми, предприети мерки, взети решения от органите, съюзни нормативни документи, литература за обучение на кадрите и др.
2. Да продължи издаването на брайловите списания - "Зари", "Кръгзор", "Спортен преглед", "Вариант", "Женски свят", "Минерва", детското списание "Светулка", и говорещите списания – "Зари", "Съвременност", "Знание", "Литературен калейдоскоп", "Домашен съветник", "Наблюдател" и "Булгаро есперантисто".
3. Съюзът на слепите в България да осигури финансирането и издаването на брайловите и говорещите книги и списания.
4. Да се организира абонаментна кампания за плоскопечатните и брайловите издания, говорещите книги за личната библиотека и говорещите списания.
5. По повод Деня на белия бастун - 15 октомври, да се организират концерти в София и Пловдив с участието на френския незрящ пианист Рене Бретов – председател на Националния съюз на слепите и слабовиждащите във Франция, и български изпълнители с нарушено зрение.
6. Ръководството на ССБ да проведе среща с Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията с цел разработването електронно управление (електронно правителство) в Република България (2011 – 2015 г.) да бъде достъпно за хора с нарушено зрение и да отговаря на изискванията на Закона за електронното управление и Наредбата за електронните административни услуги.
7. Създаване на работни групи за провеждане на срещи с държавните институции за адаптиране на сайтовете на Народното събрание, Министерството на труда и социалната политика, Агенцията за социално подпомагане, Агенцията по заетостта и общините в градовете София, Пловдив, Варна и други за ползване от незрящи.
8. Да се организират публични изяви на художествено-творческите състави и индивидуалните изпълнители, членуващи в ССБ, по повод чествания на национални и регионални празници, събития от историята на организацията и др.
9. Съюзът на слепите в България да продължи да подкрепя спортните клубове и Федерацията "Спорт за хора със зрителни увреждания" в процеса на осигуряване на трайни финансови източници за дейността ѝ. Организацията да съдейства за разработването на проекти, финансиращи провеждането на състезания по шахмат, голбал, спортна табла, спортен риболов, канадска борба, шоудаун и др.
10. ССБ да предостави за безвъзмездно ползване на Федерацията "Спорт за хора със зрителни увреждания" подходяща сграда в София за изграждане на спортна зала. Организацията да окаже максимално съдействие за промяна предназначението на обекта и финансирането на необходимия ремонт от Министерството на физическото възпитание и спорта.
11. При откриване на конкурса за НПО на Агенцията за хората с увреждания ССБ да разработи проект за посещение на културно-исторически паметници в Пловдив и региона.
12. Да се организират туристически походи и екскурзии до природни местности, исторически, културни паметници и др.

VI. АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВНИ УСЛУГИ. СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ И ПОЧИВНО ДЕЛЮ

1. Ръководството на ССБ, регионалните и териториалните му структури системно да запознават членовете на организацията с нормативните документи, уреждащи правата им.
2. В Центъра и по места да се търсят трайни източници за подпомагане на нуждаещите се съюзни

членове в пари и натура.

3. ССБ съвместно с Агенцията за хората с увреждания да работи активно за осигуряването на средства за изплащане на целеви помощи за придружител на лицата с увредено зрение и намалена работоспособност/определен вид и степен на увреждане над 90 на сто поради увредено зрение.

4. Да се създадат подходящи условия за почивка на членовете на организацията през 2013 г. в почивните бази на сдружението и ползване на правото им за санаториално лечение съгласно Закона за социално подпомагане и Правилника за неговото прилагане.

VII. ВРЪЗКИ СЪС СРОДНИ ОРГАНИЗАЦИИ И МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

1. ССБ активно да работи в НСХУ за подготовката на експертни становища по разглеждани закони и организиране на съвместни акции от пропаганден характер или за упражняване натиск върху парламента и правителството за удовлетворяване на социални искания.

2. ССБ да осигури необходимите финансови средства за участие на представители на организацията в следните международни мероприятия:

- заседания на Комисията по правата към ЕСС, м. януари и м. юли 2013 година;
- заседание на Балканския консултативен съвет, м. септември 2013 г. в Албания;
- заседание на Комисията за връзки с Европейския съюз, м. септември в Лисабон;
- двустранни срещи между Съюза на слепите в България и Македонския съюз на слепите за обмяна на опит – в Македония през м. юни 2013 и в България през м. септември 2013 г.;
- по покана на Румънския съюз на слепите организиране на шахматна среща между националните отбори на двете организации, подготвящи се за световното първенство;
- Световно отборно първенство по брайлов шахмат, което ще се проведе в началото на месец юни в Сарагоса, Кралство Испания.

VIII. ФИНАНСИРАНЕ ДЕЙНОСТТА И УПРАВЛЕНИЕ НА СЪЮЗНОТО ИМУЩЕСТВО

1. Ръководството на ССБ да работи за осигуряване на субсидия за дейността на организацията от Държавния бюджет.

2. Ръководствата на РСО и ТСО да работят за осигуряване на финансиране от общинските бюджети за дейността на организацията.

3. Създаване на електронна картотека на обектите на ССБ, отдадени под наем.

4. С цел увеличаване на приходите от съюзно имущество да се активира дейността по пазарното му предлагане и повишаването събираемостта на наемите.

5. Извършване на неотложни ремонти с приходи от наеми, проекти и други източници.

29 май 2013 г.

ИЗ ЖИВОТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ Добрич

15 години ТО на сляпо-глухите

Териториалната организация на сляпо-глухите в Добрич е учредена на 27 май 1998 г. В нея членуват хора със зрителен и слухов дефицит. Към момента броят на членовете е 40 човека, живеещи в града и

областта. Председател от самото учредяване е Калинка Ковачева. Тя е и член на Управителния съвет на Националната асоциация на сляпо-глухите в България.

Една от основните задачи на организацията е да приобщава хората с двойно сензорно увреждане. Друга важна дейност е осигуряването на помощни технически средства за улеснение на комуникацията им като телефон с усилване на звука в слушалката, мощни звънци към телефони и входни врати, безжични слушалки, говорещи часовници и други. Желаетелите да подобрят качеството си на живот се насочват за обучения в Центъра за социална рехабилитация и интеграция Добрич или Центъра за социална рехабилитация и интеграция "Хелън Келър" Пловдив, където престоят е безплатен.

ТО на сляпо-глухите поощрява развитието на различните възможности и заложи на членовете си. За тези, които предпочитат да спортуват, създадохме спортен клуб "Устрем" през 2005 г. Хората, чието любимо занимание е поезията и обичат да творят, членуват в националния поетичен клуб "Вдъхновение" към НАСГБ. През 2004 г. се създаде група за автентичен фолклор, а година по-късно сформирахме състав "Антица" за стари градски песни с ръководител дългогодишния читалищен деятел Мария Паскалева.

Работим усилено за повишаване информираността на нашите членове по редица въпроси, свързани с българската история, литература, музика. Чести гости в клуба ни са лекари, краеведи, поети, писатели. Лектори периодично са и представители на Дирекция "Социално подпомагане".

Животът на организацията е динамичен. Ние се включваме във всички значими събития в града.

Участваме с ентузиазъм и в различни състезания за хора с увреждания, в които обикновено се представяме достойно. Живо доказателство за това са отличията и медалите от нашите участия.

В заключение желая да отправя сърдечна благодарност към всички приятели - НАСГБ, Община град Добрич, "Лайънс клуб", Дирекция "Социално подпомагане", сладкарски цех "Оникс", аптека "Стария Добрич", Народно читалище "Йордан Йовков", Център за социална рехабилитация и интеграция Добрич и много други. Не на последно място желая да поздравя членуващите в организацията и да им пожелаем здраве и надежда за по-хубави дни!

Калинка КОВАЧЕВА

Пловдив

Приятна, полезна и интересна среща

На 29 май пловдивският литературен клуб "Следа" проведе среща-разговор с невиждащата сръбска поетеса Неделка Лозаич, която е и председател на Международния съюз на слепите есперантисти. Събитието се състоя в официалната актовна зала на Националния център за рехабилитация на слепи. Преводач от есперанто на български и от български на есперанто беше Ангел Сотиров. По този начин той изцяло разруши езиковата бариера между гостенката и присъстващите, които бяха изпълнили уютната зала. Поетесата разказа за себе си, за своята работа като завеждаща специализиран отдел в Сръбската национална библиотека и за своите творчески занимания. Тя има издадени две стихосбирки с лирични творби, които разкриват една нежна душевност, житейско откровение и съкровени изповеди. Трябва да се подчертае, че лиричното чувство и метафоричният рисунък са водещо начало в нейната поезия. Нейни стихотворения са преведени в много страни по света, а тя също превежда поезия на есперанто и различни славянски езици.

Присъстващите съсъдбеници задаваха множество разнообразни въпроси за живота на невидящите в съседна Сърбия, за тяхното трудоустрояване, за културните им изяви, за спортната дейност. В непринуден разговор хората се информираха за всичко онова, което ги вълнуваше.

Подчерта се, че понастоящем се преразглежда сръбското законодателство, което е свързано с инвалидите, тъй като правителството и парламентът на Сърбия ратифицираха Конвенцията на ООН. Разбира се, най-често законите са добри за социалното обгрижване, но на практика не се прилагат по смисъла на своето съдържание.

Сръбският съюз на слепите наброява 12 хиляди членове, които са обединени в 44 местни организации и чрез тях се реализира цялостната дейност на сдружението. Над 10 хиляди от членовете са тотално слепи, а около 1800 са с нарушено зрение. В Земун функционира училище за слепи, което е единствено за цялата страна. Тенденцията при нашите съседи е мнозинството от невидящите ученици да преминават към интегрирана форма на обучение в обсега на масовите учебни заведения. Училището в Земун постепенно се преобразува в ресурсен център за цялата страна. В него освен тифлопедагози, които оказват методико-педагогическа подкрепа и консултиране на учителите по места, обучаващи интегрирани деца, също така функционира и брайлова печатница за издаване на необходимите учебници. Трябва да се посочи, че Сръбският съюз на слепите издава брайлови и говорещи списания на CD в mp3 и дейзи формати. Организацията във Войводина издава свое говорещо списание. В Сърбия функционират две брайлови библиотеки – в Белград и Нови сад. В тях на читателите се предлагат както брайлови, така и говорещи книги.

Размерът на пенсиите на слепите в Сърбия е от 200 до 250 евро, а добавките за чужда помощ са два вида – за напълно слепите е 220 евро, а за хората с остатъчно зрение е 110 евро. Само около 300 слепи в цяла Сърбия работят. Съществуват две защитени предприятия за инвалиди, в които се произвеждат качалки за дрехи и строителни елементи.

В страната работи система на пенсионно осигуряване по инвалидност. Чрез нея се предвижда на всеки 7 години невидящите граждани да получават безплатно CD-плейъри, многофункционални диктофони, а на всеки 10 години – безплатна брайлова машина.

В системата на здравеопазването слепите имат право да получават говорещ софтуер, часовници, бял бастун и тъмни очила. Говорещи термометри и апарати за кръвно налягане техният съюз доставя от Германия, но всеки си ги закупува със собствени средства.

След множеството въпроси от присъстващите в залата и изчерпателните отговори нашата гостенка рецитира няколко свои стихотворения. От българска страна декламираха свои творби Здравко Лекишев и Димка Дамянова. В спонтанен разговор и приятна атмосфера неусетно отлетяха цели два часа от майския предобед, два часа на взаимност, информиране и предложения за бъдещи творчески контакти и гостувания.

Оказа се, че в съседна Сърбия не съществуват певчески състави от невидящи самодейци, но има изтъкнати индивидуални изпълнители и певци. В Белград функционират два спортни клуба, които развиват активна дейност.

Благодарни сме на нашата гостенка за пространно поднесената ни богата информация за живота на нашите съсъдбеници в съседна Сърбия и си пожелахме отново да се срещнем в бъдеще. Приятелството винаги остава в спомена и летописа на времето.

Поетичните мигове на съпричастност са една незабравима тръпка, усещане за духовно извисяване и удовлетворение от бликналия пламък на словесната изящност.

Данчо ДАНЧЕВ

Отчет в средата на мандата

На 29 юни 2013 г. ще се проведе отчетно събрание на РСО София. На него ще бъде обобщено постигнатото към средата на мандата на сегашния оперативен екип. Подлагайки решенията, които сме взели през тези две години и половина, на оценката на нашите членове, бихме искали да си сверим часовниците и компасите относно посоката, която сме поели. В няколко броя на списание "Зари" ще представим накратко свършеното дотук и проблемите, пред които сме изправени, по ключови за незрящите в столицата и за нас като организация теми като достъпната градска среда, възможностите за закупуване на помощни технически средства, използването на новите технологии за предоставяне на навременна и актуална информация и други.

Достъпен транспорт

Съвсем естествено София като град с най-голямо население разполага и с най-внушителния в страната авто- и електропарк. От 16 години жителите на столицата са облагодетелствани да ползват и новоизграденото метро, обединяващо към момента 29 станции. Те обхващат голяма част от транспортните артерии на града. Центърът за градска мобилност поддържа сайт, в който информацията за трамваи, автобуси и тролей се обновява в реално време.

В резултат на усилия, положени от страна на РСО София и Софийския метрополитен, метрото безспорно се превърна в най-достъпното и адаптирано средство за придвижване. В него са разположени тактилни плочи, ограничителни линии, предпазни съоръжения, казусът съобщаване на спирките не стои на дневен ред. Аспекти, по които ще работим занапред, са подобряване на достъпа до самото метро – полагане на тактилни ивици от спирките, боядисване на първото и последното стъпало по стълбищните площадки, улесняване на чекирането.

За разлика от метрото озвучаването на останалата част от превозните средства на градския транспорт е едно от сериозните предизвикателства за нас. В това отношение най-голям напредък е постигнат при електротранспорта – със записана аудио информация са снабдени голяма част от тролейте и трамваите. Автобусите ни обаче все още мълчат и усилията ни да поставяме въпроса на дневен ред все още не дават желания резултат.

Малко по-добро е положението с получаване на информация "на входа". Вече доста от спирките са снабдени с говорещи табла, съобщаващи оставащите минути до пристигането на желания транспорт. Очакваната оптимизация в тази насока е създаването на централизирана система, чрез която да се следи кои от устройствата работят и кои не. Предстои внос и монтиране на табла на още 600 спирки. До миналата година незрящите имаха безпрепятствен достъп и чрез мобилните си телефони до информацията за часовете на пристигане на средствата от градския транспорт. Това се промени след поставянето на картинен код в секцията "Виртуални табла" в сайта на ЦГМ - <http://www.sofiatraffic.bg>. Това е страница, по която онлайн и мобилните потребители имат и други забележки. Комуникацията, по писмен и устен път, за отстраняване на тези неудобства продължава.

Александър ВЕЛКОВ

ИНТЕРВЮ Гласът на България

С Ивайло ДОНКОВ разговаря Димитрина МИХАЙЛОВА

Ивайло Донков - гласът на България в тазгодишното издание на телевизионното състезание, е роден във Варна през 1985 г. До 10-и клас учи в Училището за деца с нарушено зрение "Професор д-р Иван Шишманов", след това се премества в музикалното училище, в паралелката за класическо пеене при г-жа Сийка Борисова. Там завършва средно специално музикално образование. След това става студент в Музикалната академия в София и учи класическо пеене при професор Благовеста Карнобатлова, а по-късно специализира камерно пеене при професор Благовеста Константинова. Това е засега все още кратката му творческа биография. Биография, която на пръв поглед почти по нищо не се отличава от тази на другите момчета и момичета, които минават по същия път. Така в самото начало на нашия разговор скромно, лаконично и без видимо желание за самоизтъкване се представи пред мен новият "Глас на България".

- Вече сте завършили музикалното си образование, с какво се занимавате в момента?

- Ако може да се каже така, в момента съм "артист на свободна практика". Често пея в католическата катедрала "Свети Йосиф" в София и се радвам, че тя предлага възможност за изява. По-точно казано - тя предлага доста добра възможност за изява.

- Към каква музика имате предпочитания?

- Влеченията и предпочитанията ми са към бароковата и ренесансовата музика. Всъщност с тази музика от две-три години се занимаваме заедно с органиста на катедралата Янко Маринов. Той е направил свои сериозни изследвания в тези жанрове и ми се струва, че съвместната ни работа дава своите резултати. Разбира се, за целта трябва да влагаме немалко време и усилия. Аз все повече се убеждавам, че именно в тази музика е моето място. Известно е, че точно от ренесансовата и бароковата музика е произлязло всичко останало. Като стил това се води предкласика. Оттам тръгват всички велики творби в класическата музика. Мисля, че първоизточникът винаги дава нещо повече като осмисляне и осъзнаване на музикалния процес. И поради това възнамерявам да се развивам точно там.

- Как се справяте с брайловия нотопис?

- Научих брайловите ноти още във варненското музикално училище, където имахме ресурсен учител както по ориентация и мобилност, така и по адаптация и интеграция, което в моя случай означаваше освен другото да овладее и брайловото четене и писане на ноти. Смя да кажа, че в това отношение съм на добро ниво.

- Какъв е при Вас процесът на заучаване?

- Някой ми диктува материала, който трябва да се научи, аз си пиша нотите на брайл. След това специално при мен нотният текст се овладява с много повторения, сам вкъщи. За сметка на това така усвоеното произведение остава много трайно като знание. И ако след време се наложи да изпея нещо старо и позабравено, само едно опипване на листа ми е достатъчно да си го припомня.

- Преди "Гласът на България" Вие сте участвали и в други телевизионни конкурси, кои са те?

- Единственият друг телевизионен конкурс, на който съм се явявал, е "Хит минус едно" през 1999 г. Класирах се на трето място.

- Тогава имате ли сериозна конкуренция?

- Имаше, но аз по принцип, когато чуя хубав глас, някак си не го възприемам като конкуренция, а му се радвам. На мен може би това ми е недостатъкът, че никога не възприемам конкурса като нещо със състезателен характер. Излизаш на концерт, пееш си и това е. С удоволствие си спомням, че тогава имаше много хубави гласове.

- Този конкурс не беше ли за поп музика?

- Да, да. Докато не влязох в музикалното училище през 2002 година, аз се занимавах изцяло с поп музика. В училище имахме вокална група за поп музика.

- Освен пиано, което при Вас е задължително, владеете ли друг музикален инструмент?

- Опитвал съм да се уча на китара, по-точно баща ми, който добре свиреше, опитваше да ме научи, но или той нямаше достатъчно търпение, или аз не проявих особено желание, но така и не се получих.

- Сега да преминем на най-актуалното, за което говори цяла България. Как се случи участието Ви в конкурса "Гласът на България"?

- Това е един дълъг процес. Още през 2011 година, с приключването на първото издание на този конкурс, в семейството ми започнаха да ме увещават: "Хайде, ти трябва да се явиш! Ти не можеш да очакваш да си стоиш вкъщи и всичко да ти дойде наготово. Трябва хората да те знаят! Да те чуят! Трябва да се явиш....".

Аз нямах положителна нагласа към този тип формати, защото ми се струва, че всичко е преходно и много относително. Но все пак, след като се поразмислих, си казах: "Защо пък да не опитам?". Сестра ми има особено голям дял, защото тя ми изпрати записите.

- Разкажете ни за самия конкурс, за Вашата работа през това време.

- Още в самото начало ме впечатли организацията. Всичко беше разчетено по часове, трябваше в точния час да си на точното място. Това формира у мен още по-голяма дисциплина.

- Защо избрахте за свой треньор Миро от "Каризма"?

- Защото, след като си поговорихме, го усетих най-близо до себе си, може би като характер или не - по-точно като излъчване.

- С какви надежди бяхте в началото?

- Надявах се да стигна до първия жив концерт. Да си на една сцена до "Ку-ку бенд" - усещането е просто невероятно! Това се случи и по този начин сбъднах една от мечтите си. И това е всъщност най-хубавото, което се случи от този формат.

- Как се работи с Миро?

- Много добре. Той е много одухотворен, много свободен в мисленето си. Дори понякога и да не съм бил особено съгласен с нещата, които сме си говорили, след време установявам, че опитът, който той е натрупал в годините, го води в правилната посока, а това пък води и до добри резултати.

- Да разбирам ли, че заедно сте вземали решенията какво да пеете?

- Да. Бяха ни накарали да изготвим списък с 10-15 песни, които са ни близки и изпълняваме добре. Отначало песните, които изпълнявах, бяха от този списък. След това започнахме да обсъждаме и други варианти с Миро, които биха били добри за изпълнение.

- Колко човека бяхте в началото?

- Започнахме с 4 отбора по 10 човека. Вече за живите концерти бяхме тридесет и двама, разделени в две групи.

- Кого от участниците харесахте най-много като гласови данни?

- Хората, които веднага ме впечатлиха като гласове, това бяха Вася Попова и Христо Младенов.

- Въведете ни малко в атмосферата извън сцената. Сприятелихте ли се с някого от участниците?

- Аз трудно мога да нарека някого приятел в истинския смисъл на тази дума. В самите отношения имаше процес на еволюция. В началото бяхме много хора, разделени на две групи и на практика не можехме да общуваме, пък и не се познавахме. После останахме по-малко, започнахме да се поздравяваме и вече имаше и разговор. Като цяло отношенията станаха малко по-близки, но ето, свърши конкурсът и до този момент с никого не сме поддържали никакви връзки.

- Само Вие ли бяхте завършили класическо пеене?

- Да.

- Като чухте останалите, очаквахте ли да спечелите конкурса?

- Честно казано - не! Даже като се явих на кастингите на тъмно, още в началото, не очаквах към мен да се обърне нито един от треньорите, тъй като аз се представих с канцонета, а знаете, че това е жанр, който в тези формати не е особено популярен. След като и това се случи, у мен се появи надеждата. Трябваше да сменя класическия стил с нещо друго, тъй като точно такава неща се очакваше от мен. Като слушах другите, си казвах, че има достатъчно добри гласове, за да спечеля точно аз. Честно да си кажа - нямах очакването, че ще спечеля.

- И като спечелихте, какво е усещането?

- Усещането е преди всичко за прекалено голяма отговорност, която до този момент не бях поемал. Ако хората си мислят, че да спечелиш конкурса е цветя и рози - много се лъжат. Много отговорни неща предстоят да се случат. Когато спечелих, първата ми мисъл не беше ето аз победих, спечелих, а ами оттук нататък какво предстои?

- А всъщност оттук нататък какво предстои?

- По договор предстои издаване на албум, което досега не ми се е случвало. Другото лято предстои ходене в Бъркли, САЩ на петседмично обучение, което също ми е неизвестно. Предполагам, че това е културен обмен на хора от 10-15 страни, който протича под формата на кръжоци, на практически занимания, арт вечери и не знам точно още какво.

- Обучението в Бъркли е наградата, осигурена от БТВ, а какви са Вашите ангажименти по договора с "Юнивърсъл"?

- Да се направят два видеоклипа и издаването на албум, но тъй като още нямам копие от договора, не зная срока, но мисля, че е за една година.

- Доколкото разбирам, договорът с "Юнивърсъл мюзик" е онова, което малко Ви безпокои - може би поради високата отговорност?

- За мен всяко място освен първото беше по-добро. В този конкурс спечелването на първото място не е като при другите конкурси - вземаш си грамотата и всичко е наред.

- В предаването "Музикална стълбица" Миро, освен че изключително ласкаво се изказа за работата Ви и за самия Вас, сподели идеята, че албумът, който трябва да издадете, ще бъде нещо уникално, тъй като в него ще се съчетават електронна и барокова музика.

- Да, той има такава идея. Ще видим, още не е доуточнено. Наистина той мисли да направи смесица между бароковата музика, известните италиански песни и съвременния електронен музикален стил.

- Освен ангажиментите по договора с какво друго смятате да се занимавате?

- Смятам да продължа да правя това, което правя и досега - да пея в католическата катедрала, да се занимавам с барокова музика, да изучавам нови барокови произведения. Като се организират концерти, да участвам активно в тях. Много се радвам, че напоследък често ми се налага да пея в зала "България" със Софийската филхармония, което като усещане е също много приятно. Винаги съм си мечтал за някаква постоянна работа, която да ми осигурява нормално съществуване. Това е даже по-голямата ми мечта, в сравнение със славата и известността. За мен е достатъчно да си имам работа.

- Как реагират околните на спечелването на конкурса "Гласът на България" от Вас?

- Участието ми в този формат беше трамплин не само заради популярността, но и затова че дава възможност да видиш как хората могат да бъдат колкото толерантни и добри, толкова и самоцелно груби, мотивирани само от невежеството си. На живо, слава Богу, не съм срещал такива неприятни хора, но това, което се разпространява в интернет пространството, в голямата си част е много жалко и като култура на изказ и писане, а и като нагласа към хората като нас. Впрочем не само като нас, защото четейки какво се коментира и за другите участници от формата, всеки по някакъв повод е попаднал под този непочтен начин на изразяване. И тъй като за всички имаше по нещо неприятно написано, колегите кръстиха публиката "Светата инквизиция". Прочетох твърде нелицеприятни изрази, като "емоционален пън" например, но в крайна сметка хората с положителна нагласа се оказват повече и когато те срещнат по улицата и се изкажат така, че това да те мотивира и стимулира, останалите преминават на по-заден план. Жегва те, когато го прочетеш, но дотам.

- Кое от написаното най-много Ви впечатли - било приятно, било неприятно?

- Приятните неща са горе-долу едни и същи - хубави думи за добро възпитание, хубаво пеене, за класа в пеенето, които не може да не са ти приятни. Неприятните са малко по-шокиращи, защото те показват докъде може да стигне човешкото съзнание. Може би най-шокиращото, което съм прочел, беше: "Е, добре, той, като отиде в Щатите, какво ще си кажат американците за България - че само сакати ли има там".

Знаете ли в моята любима мексиканска теленовела имаше една сентенция, която впоследствие стана мое верую: "Силата на думите всъщност се крие в това от кого са изречени". Аз не познавам тези хора, нито пък те ме познават, за да имат тези думи някакво въздействие върху мен.

КОНКУРС Книгата – прозорец на душата ми

Уважаеми читатели, публикуваме есето на Румяна Каменска-Донкова, спечелило първо място в конкурса "Книгата в моя живот", проведен от Национално читалище "Луи Брайл 1928" по

случай 85-годишнината от създаването му.

Веднъж попаднах на разказ от някакъв латиноамерикански автор. Не помня името му, пък и разказът не беше нещо особено. Но той ми направи поразително впечатление. Ставаше дума за обикновен работник, който по цял ден се труди за коричка хляб, но щом дойде вечерта, излиза сред полето и съзерцава своето видение – един коралов кон, волно препускащ в простора. Унилата привечер кънти от бодрия тропот на копитата му, вятърът гордо развява гривата и опашката му, а в душата на човека става радостно и светло. Този обикновен, отруден човечец казва: "За да бъдеш щастлив, ти трябва хляб и видения". Тогава бях на 15 години, но и досега не мога да го забравя. За хляба е ясно, без него няма живот, но аз също разбрах от много малка, може би още преди да се помня, че и без видения не може. И ето сега чувах собствените си мисли, изказани от друг.

Не е чудно, че казвам видения, а пък не виждам нищо и не съм виждала никога. Всъщност всичките ни стремежи, идеали, мечти са видения – плод на въображението. И все пак се стремим към тях, готови сме да направим всичко за постигането им. Какво друго са идеалите, ако не видения? И никак не е странно да употребявам тази дума, защото, първо, в нашия език няма друга, и второ, както разбираме, виденията съвсем не се виждат единствено с очите.

Колкото и натясно да съм поставена от времето и пространството, колкото и ограничени да са възможностите ми за опознаване на света, душата живее по свои закони, различни от тези на тялото. И тя жадува да се нахрани, търси непознати светове, хора, чувства, идеи. Според мен книгите са прозорецът, през който душата може да погледне към света – ту плахо, срамежливо, ту развълнувано и страстно, и този поглед в откриващите се пред нея глъбини я прави щастлива. В трудния ми живот книгите са оазисът, който ми е донесъл най-много радост.

Този прозорец се откряна пред мен, когато бях на около 5 години. Една вечер баща ми се прибра от работа и ми подаде малка книжка с меки корици. Каза, че вече съм голяма и ми е купил първата книга – български народни приказки. След това всички започнаха да ми купуват книги – паралелно на български и на руски. Без да разбират, си отвориха голяма беля. Често вземах някоя от тях и вървах по петите на възрастните къщи, като ги молах да ми прочетат поне една приказка. Направих си малка библиотека. Познавах всяка книга по формата и кориците, знаех точно къде е в шкафчето ми и кои приказки съдържа. Често галех страниците на отворената книга и ми беше мъчно, че не искат да ми проговорят. А когато научих всички истории наизуст, с баба ми ходехме в библиотеката при леля Надя да вземаме книги. Спомням си, че един предиобед отидохме в библиотеката, но не можах да си избира нищо. Леля Надя изреждаше книгите с приказки, а аз казвах за всяка: "Чела съм я!". Тя не ми вярваше и ме питаше за какво се разказва. За нейно голямо изумление ѝ казвах по нещо от всяка книга и тя се уверяваше, че наистина съм я чела.

Минаха години, научих се да си чета сама на брайл. През ваканциите ми носеха книги от Брайловата библиотека, а в училище, ако нямаше какво друго, четях учебниците като романи. Пред мен се откриваше друг свят, съвсем различен от този, който ме заобикаляше – наситен с преживявания, пълен с приключения, по-интересен, сякаш по-съвършен. Страстта ми към четенето беше толкова голяма, че четях дори скучните доклади в списание "Зари", понякога без да разбирам значението им. По-късно фонотеката увеличи възможностите за четене. Към брайловите книги се прибавиха и много други, звучещи с различни гласове. И както в приказката за Пепеляшка, книгите преобразяваха пансиона, в който живеех. Той се превръщаше в палат, моите съученици бяха придворни, а някое момче или млад учител се превъплъщаваше в желания принц. Така се живееше несравнимо по-добре.

Книгите са най-голямата ми любов, която не се променя с времето, не помръква от обстоятелствата и ще трае, докато съм жива. Благодарение на тях можах да завърша образованието си, те заемат основно място в професията ми и спокойно мога да кажа, че моето съзнание до голяма степен е изградено на базата на всичко чуто и прочетено. А Книгата на книгите, Библията, отговори и на най-важния въпрос, който винаги ме е вълнувал – въпроса за смисъла на живота. И тук прочетох същите думи: "Не само с хляб ще живее човек, но и с всяко слово, което излиза от Божиите уста". Самият Бог ни е поднесъл видението, представата за целта и смисъла на живота ни в книга, за да даде простор на душите ни. И отново, но този път наистина, Той ни нарича избран народ, царство от свещеници, принцове и принцеси в Неговото царство.

Сега интернет ни предлага невиждано изобилие от книги. Чувствам се като гладно сираче, пред което е

сложена вълшебната масичка, претрупана с различни изкусителни ястия. За мен остава само въпросът кои от тях да избира. Някои са пикантни, но пагубни за здравето, други - претрупани и тежки за храносмилане, трети - полезни, оказващи благотворно влияние и даващи сила за полет на духа. За съжаление има и отровни ястия, до които е най-добре да не се докосваме. Аз съм щастливка, защото зная руски език. Почти всички автори са преведени на руски, затова в огромното интернет пространство намирам всяка книга, която искам да прочета. Радвам се на изобилието, старая се да не прекалявам с неудържимия си апетит, защото и прекаленото четене е вредно, както всичко, приемано в големи дози. Искан ми се през прозореца на душата ми да влизат само благословените лъчи на знанието, които ще помогнат в нея да разцъфват благоуханни цветове и после да дават плод, достоен да живее вечно.

Румяна КАМЕНСКА-ДОНКОВА

СПОРТ Избихме рибата на язовир "Агов дол"

В ранното утро на 6 юни 24 състезатели със зрителни увреждания, 11 придружители и организатори от 6 области на страната стегнаха такъмите и с голям ентузиазъм се приготвиха за предстоящия риболовен турнир. На поканата на председателя на РСО Монтана Атанас Иванов се отзоваха отборите на Спортен клуб "Витоша" и СК "Пираните" от София, "Успех" Варна, СК при РСО Шумен, СК за ХУ "Пауталия спорт – 2005" Кюстендил и СК "Раховец" при ТСО Горна Оряховица. Домакините от СК за ХЗУ "Феникс" Монтана се явиха с два отбора.

В 7.40 часа състезателите бяха извозени от хотел "Житомир" в Монтана до язовир "Агов дол", село Власатица, община Бели извор. Тук участниците в мероприятиято, придружителите и организаторите бяха посрещнати сърдечно от собственика Марио Тончев.

Турнирът протече по предварително уточнена програма. В 8.20 часа четирима съдии и един помощник проведеха на язовира техническа конференция. С пожелание "Наслука" в 9.00 часа бе даден стартът на надпреварата.

24 участници бяха заели своите позиции в секторите според предварително изтеглен жребий. Стартът бе изключително силен. Още в първите минути се извадиха няколко едри риби, което бе ясен знак, че в този ден на язовир "Агов дол" ще има много емоции. От голямо значение за тактиката на всеки състезател бе и захранката, която ползваше. Шараните бяха гладни и се настървяваха от качественото подхранване. Съдиите нямаха почивка. Тичаха по брега, мереха и записваха улова и пускаха рибата обратно в язовира. Времето бе приятно, навалицата и шумът не смутиха особено водните обитатели, които кълвяха стръвно. Най-добре се отчетоха шараните, като се вадеха екземпляри до 2 килограма. Освен тях оскъдно присъствие показа и таранката. □

Съдиите обявиха край на турнира в 13.30 часа. Последва мерене на улова и обявяване на резултатите. За три часа и половина бе уловена 98,965 кг (деветдесет и осем килограма, деветстотин шестдесет и пет грама) риба.

Отборът на СК "Светлина" Шумен заслужено спечели шампионската купа с 26 уловени риби – 32,145 кг. Подгласници на победителя станаха СК "Пираните" София с 13 уловени риби – 15,365 кг, и СК "Пауталия спорт – 2005" Кюстендил – 12 уловени риби с общо тегло 13,760 килограма.

Състезателите на СК "Пираните" София следваха предварително уточнен план и съотборникът им Атанас Здравков отчая конкуренцията, спечелвайки първото място в индивидуалната надпревара, като улови цели 15,365 кг. Достойно на второ и трето място се класираха Братой Великов Братоев и

Николай Василев Йорданов от СК "Светлина" Шумен, съответно с 14,840 кг и 13,650 кг улов.
Кънка Витова от СК за ХУ "Пауталия спорт – 2005" Кюстендил зае IV място с 9,815 кг и е първа при жените.

Без прецедент бе уловът от 5,555 кг и 5 риби на състезателя от СК за ХЗУ "Феникс" Монтана Томо Илчов Томов, който зае петото място.

Най-голямата риба улови Ангел Лиловски от отбора на "Феникс" Монтана. Може би индианските танци, които умело демонстрираше на брега, му бяха от полза и на куката увисна 2,355 кг шаран. След награждаването похапнахме на предварително подготвената трапеза на открито. Чистият въздух, приятната атмосфера и усещането за приятелско рамо бяха изострили апетита.

Благодарихме на собственика г-н Марио Тончев за създадените много добри условия за провеждане на турнира, както и на съдийския екип за вещото съдийство. Обещахме си да дойдем отново.

Снежана АТАНАСОВА

ЮБИЛЕЙ 85 години Национално читалище на слепите "Луи Брайл 1928"

На 21 май във Военния клуб в София Национално читалище на слепите "Луи Брайл 1928" отбеляза 85 години от своето основаване. Водещ на тържеството беше известният артист, бивш депутат и бивш заместник-министър на културата г-н Явор Милушев, на когото председателят на читалището г-н Спас Карафезов изрази специална благодарност за готовността му без какъвто и да е хонорар, воден само от своите чувства към незрящите, да бъде главно действащо лице в програмата.

Празникът на читалището съвпадна с красивия християнски празник Свети Свети Константин и Елена. Съвпадна и с едно друго събитие от изключителна важност за цялата страна – откриването на 42-то Народно събрание.

Въпреки това, да уважат юбилея бяха дошли много представители на различни институции. Проф. Кирил Топалов – секретар на президента по въпросите на културата и науката, обясни, че г-н Плевнелиев не може лично да посети тържеството поради ангажименти, свързани със започването на работата на новия парламент. Г-жа Ирина Гъркова - съветник на президента, прочете поздравителния адрес, който беше изпратен до читалището от държавния глава.

Г-жа Силва Хачарян поднесе поздравления от Министерството на културата. В залата присъстваха и много представители на Столична община, председателят на Съюза на читалищата в България г-н Николай Дойнов, гости от други читалища и различни институции.

Поздравления бяха получени и от Съюза на слепите в България, и от почетния член на читалището г-н Стефан Стайнов. Поздравителни адреси имаше и от Училището за деца с нарушено зрение в София, от Асоциацията на незрящите есперантисти и много други. Лайтмотивът във всички приветствени слова беше високата оценка, която се дава на Националното читалище на слепите "Луи Брайл 1928" за незаменимата му роля за всеки незрящ човек. Читалището винаги е било и надяваме се завинаги да остане културно средище на хората с увредено зрение, каквото е всъщност предназначението на този род учреждения.

Поздравления със свои музикални изпълнения поднесоха деца от училище "Луи Брайл". Ученици от музикалното училище "Любомир Пипков" изпълниха няколко произведения от великия български композитор и пръв председател на читалището - Петко Стайнов. Към програмата се включи с чудесните си изпълнения и Хорът на слепите "Акад. Петко Стайнов". За финал прозвуча "Многоя лета".

Председателят на читалището Спас Карафезов благодари на Министерството на отбраната и на целия персонал на клуба на военните за безвъзмездно предоставената за честването зала.

Димитрина МИХАЙЛОВА

Поздравителен адрес от президента на Република България г-н Росен Плевнелиев по случай 85-годишния юбилей на Национално читалище на слепите "Луи Брайл 1928"

**ДО
Г-Н СПАС КАРАФЕЗОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАСТОЯТЕЛСТВОТО
НА НЧС "ЛУИ БРАЙЛ 1928"**

*Уважаеми господин Карафезов,
Уважаеми дами и господа,
Скъпи приятели,*

Особено съм щастлив да Ви поздравя със забележителната годишнина от създаването на скъпото на всички Вас читалище.

Вече 85 години Вашата културна организация все по-успешно осъществява благородната си мисия в полза на хората със зрителни увреждания. Основана преди осем десетилетия и половина от будни и активни незрящи хора, тя си поставя за цел да насърчи тяхното самообразование и достойнство на равноправни граждани на обществото ни. Първият председател - бележитият класик на българската музикална култура акад. Петко Стайнов, изиграва важна роля за успешното осъществяване на поставените пред читалището задачи. Извървеният път през десетилетията доказва, че националното читалище, което носи името на гениалния син на Франция - Луи Брайл, намира успешно своето място в българската култура. Контактите с бележитите писатели, хора на науката и общественици допринасяха във времето за неговата популярност и бяха важен стимул в работата му. Елин Пелин, Йордан Йовков, Елисавета Багряна, Йордан Радичков, Валери Петров и много други творци вдъхновяваха незрящите хора в тяхната борба за утвърждаване.

Читалището представлява единствената библиотека в страната, която сама доставя книгите по домовете на читателите си в столицата и чрез своите централна и филиални библиотеки обслужва четящите релефното писмо в цялата страна.

В края на 50-те години читалището въвежда записите на книги върху магнетофонна лента и успешно разпространява тази форма на придобиване на знания. Приносът на читалището заслужава общественото признание и в една друга област. То следва тенденциите в съвременните технологии за достъпа на информация. От ръчното писане на Брайловите книги, премина към тяхното печатане чрез компютър. То прилага и първите говорещи програми. Така още от 1994 г. формира един нов фонд на електронната книга. Днес ние всички ползваме електронна книга на своите таблети и смартфони. Заслугата на читалището и неговото настоятелство се състои в това, че то въвежда тази форма на информация още преди масовото разпространение на тези електронни средства за комуникация. Национално читалище на слепите "Луи Брайл" неотклонно следва тенденциите в напредналите страни за достъп до знания и информация. По отношение на издателската дейност то не отстъпва на най-модерните национални библиотеки в света.

Дени Дидро е казал: "Човек престава да мисли, когато спре да чете". Затова двойно по-заслужени са адмирациите към Вас, че в днешния визуален свят на най-съвременни технологии Вашата достойна културна организация не спира да озарява със светлината на знанието хората с изгубено зрение в България. Затова и от все сърце бих искал да пожелаю успех на настояществото и на членовете на читалището в стремежа им към утвърждаване, образование и самообразование. Тяхното включване в обществото има не само социално измерение. То е нужно и за собственото им достойнство и сила на духа, защото истинското виждане преминава през сърцето, както е написал бележитият френски писател Антоан Дьо Сент-Екзюпери.
Честит юбилей и на многая лета!

22 май 2013 г.

Росен Плевнелиев
ПРЕЗИДЕНТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
/П/